
Cantos *
per Ezra Pound

Versió de Francesc Parcerisas

I

I aleshores, quan a la nau haguérem fet cap,
avaràrem la quilla als trencants, endins cap a la mar divina,
i aparellàrem l'arbre i la vela en aquell negre navili,
i hi vam embarcar ovelles, i també els nostres cossos
adolits de tant plorar i, així, els vents de popa
ens van empènyer endavant amb veles ben plenes,
per màgia de Circe, la deessa cofada de rulls.
Després ens vam asseure a la crugia, el vent travava el timó,
i amb la vela tibada, vam navegar tot el dia.
A sol post, amb ombres per tot l'oceà,
vam assolir llavors el terrenal de la mar pregona,
les terres dels cimmericis i les poblades ciutats
cobertes per una teranyina espessa de boira, mai no traspasada
pel llambreig del sol resplendent
que puja a la celística o que, de bell nou, del cel davalla,
sols una nit de mort s'estén sobre aquells infeliços.
Amb l'oceà en ple reflux, vam arribar aleshores a l'indret
que Circe havia mencionat.
I allí van fer els seus ritus, Perimedes i Eurilloc,
i desembeinant l'espasa de contra la cuixa
vaig fer un clot quadrat d'un colze
i hi abocàrem les libacions per a tots els morts,
primer aiguamel i després vi dolç, i aigua mesclada amb farina blanca.

* Agraïm a Xavier Folch la seva amable autorització per reproduir aquests tres primers *Cantos* d'Ezra Pound, de pròxima aparició a l'Editorial Empúries.

Després vaig resar moltes oracions als difunts i a llurs testes inanes; tal com disposen a Ítaca, vaques bacives de les millors per al sacrifici, acaramullant la foguera amb coses preades, i per a Tirèsies sol un xai, negre i amb esquellenc.

Sang fosca va omplir la fossa, ànimes que surten de l'Èreb, cadàvers i núvies, jovincells i vells que han passat massa proves; ànimes tacades amb plors recents, donzelles joves, molts homes, ferits per puntes de llances de bronze, desferra de la batalla, encara armats amb armes sangonoses, tots aquests em van envoltar; amb cridòria, jo, empallidit, vaig demanar més animals als meus homes; escorxàrem els ramats, xais degollats pel bronze; vam abocar-hi unguents, suplicàrem als déus, a Plutó el fort, i lloàrem Prosèrpina; i, desembeinant l'espasa curta, vaig asseure'm per mantenir a distància el broll de morts impotents, fins escoltar Tirèsies.

Però primer arribà Elpènor, el nostre amic Elpènor, insepult, perdut per l'esbarjosa terra, membres que vam abandonar a la casa de Circe, no plorat per ningú, no cobert per cap tomba, car altres delers acuitaven. Esperit llastimós. I jo que li crido amb paraules alades: «Elpènor, ¿com ets vingut en aquesta riba foscant? ¿Que hi has arribat a peu, vençant els mariners?»

I ell amb mots feixucs:

«Mal fat i vi abundant. Em vaig adormir al fogar de Circe.

I, en baixar desprevingut per la llarga escala de mà, vaig caure de cap contra un contrafort

i vaig desnucar-me, i el meu esperit davallà a l'Àvern.

Però a tu, oh Rei, et suplico que em recordis, insepult, sense ningú que em plori, acaramulla les meves armes, fes-me una tomba a l'àreny i escriu-hi:

Un home dissortat i amb un nom per al futur.

I clava-hi el rem amb què entre els companys remava».

I aparegué Anticlea, però vaig fer-la enllà, i llavors Tirèsies, tebà, portant el ceptre d'or, va conèixer-me, i va dir-me:

«¿Per segon cop? ¿Com és això, home de fat dissortat

que t'acares als morts que no veuen el sol i a aquest indret sense joia?

Aparta't del fossar, deixa'm el sangonós beuratge perquè pugui vaticinar».

I jo vaig fer-me enrere

i ell, enfortit per la sang, digué llavors: «Odisseu retornarà malgrat l'odi de Neptú, per mars tenebroses, perdrà tots els companys.» Aleshores s'acostà Anticlea.

Descansa en pau Divus. Vull dir, aquest és Andrea Divus, imprès *in officina Wecheli*, 1538, extret d'Homer.

I va fer-se a la mar, passà les Sirenes i més enllà, ben lluny, i fins a Circe.

Venerandam,

en la frase del cretenc, la de corona d'or, Afrodita,

*Cypri munimenta sortita est, riallera, orichalchi amb àuries
faixes i cintes als pits, tu, de parpelles fosques,
que duus la branca d'or de l'Àrgicida. De manera que:*

I

*And then went down to the ship, / Set keel to breakers, forth on the godly sea, and / We set up mast and sail on
that swart ship, / Bore sheep aboard her, and our bodies also / Heavy with weeping, and winds from sternward / Bore us
out onward with bellying canvas, / Circe's this craft, the trim-coifed goddess. / Then sat we amidships, wind jamming the
tiller, / Thus with stretched sail, we went over sea till day's end. / Sun to his slumber, shadows o'er all the ocean, / Came
we then to the bounds of deepest water, / To the Kimmerian lands, and peopled cities / Covered with close-webbed mist,
unpierced ever / With glitter of sun-rays / Nor with stars stretched, nor looking back from heaven / Swartest night
stretched over wretched men there, / The ocean flowing backward, came we then to the place / Aforesaid by Circe. / Here
did they rites, Perimedes and Eurylochus, / And drawing sword from my hip / I dug the ell-square pitkin; / Poured we
libations unto each the dead, / First mead and then sweet wine, water mixed with white flour. / Then prayed I many a
prayer to the sickly death's-heads; / As set in Ithaca, sterile bulls of the best / For sacrifice, heaping the pyre with goods,
/ A sheep to Tiresias only, black and bell-sheep. / Dark blood flowed in the fosse, / Souls out of Erebus, cadaverous
dead, of brides / Of youths and of the old who had borne much; / Souls stained with recent tears, girls tender, / Men
many, mauled with bronze lance heads, / Battle spoil, bearing yet dreory arms, / These many crowded about me; with
shouting, / Pallor upon me, cried to my men for more beasts; / Slaughtered the herds, sheep slain of bronze; / Poured
ointment, cried to the gods, / To Pluto the strong, and praised Proserpine; / Unsheathed the narrow sword, / I sat to
keep off the impetuous impotent dead, / Till I should hear Tiresias. / But first Elpenor came, our friend Elpenor, /
Unburied, cast on the wide earth, / Limbs that we left in the house of Circe, / Unwept, unwrapped in sepulchre, since
toils urged other. / Pitiiful spirit. And I cried in hurried speech: / «Elpenor, how art thou come to this dark coast? /
Cam'st thou afoot, outstripping seamen?» / And he in heavy speech: / «Ill fate and abundant wine. I slept in Circe's
ingle. / Going down the long ladder unguarded, / I fell against the buttress, / Shattered the nape-nerve, the soul sought
Avernus. / But thou, O King, I bid remember me, unwept, unburied, / Heap up mine arms, be tomb by sea-board, and
inscribed: / A man of no fortune, and with a name to come. / And set my oar up, that I swung mid
fellows.»*

*And Anticlea came, whom I beat off, and then Tiresias Theban, / Holding his golden wand, knew me, and spoke
first: / «A second time? why? man of ill star, / Facing the sunless dead and this joyless region? / Stand from the fosse,
leave me my bloody bever / For soothsay.» / And I stepped back, / And he strong with the blood, said then: «Odysseus /
Shalt return through spiteful Neptune, over dark seas, / Lose all companions.» / And then Anticlea came. / Lie quiet
Divus. I mean, that is Andreas Divus, / In officina Wecheli, 1538, out of Homer. / And he sailed, by Sirens and thence
outward and away / And unto Circe. / Venerandam, / In the Cretan's phrase, with the golden crown, Aphrodite, /
Cypri munimenta sortita est, mirthful, orichalchi, with golden / Girdles and breast bands, thou with dark eyelids /
Bearing the golden bough of Àrgicida. So that:*

II

Deixa-ho estar, Robert Browning,
només n'hi pot haver un, de «Sordello».
Però Sordello, ¿i el meu Sordello?

Lo Sordels fo de Mantoana.

So-shu s'agitava en la mar.

La foca juga als cercles escumosos que llepen el penya-segat,
cap esvelt, filla de Lir,
ulls de Picasso,

sota negra caputxa de pell, lleugera filla de l'Oceà;
i l'onada discorre pels solcs de la platja:
«¡Eleanor, ἑλέναυς i ἑλέπτολις!»

I el pobre Homer cec, cec, com un rat-penat,
escolteu, escolteu l'alè de la mar, el mormol de les veus dels vells:
«Deixeu-la tornar als navilis,
tornar entre rostres grecs, no ens caigués el mal al damunt,
mal i més mals, i una maledicció maleís nostres fills,
es mou, sí es mou com una deessa
i té el rostre d'un déu

i la veu de les filles de Schoeney,
i el mal fat l'acompanya quan camina,
deixeu-la tornar als navilis,

tornar entre veus gregues.»

I part d'aquí de l'areny, Tiro,

braços contorçats del déu marí,
àgils músculs d'aigua, subjectant-la, cenyint-la,
i el cristall gris blavenc de l'onada fent-li tendal,

centelleig atzur d'aigua, rebolcada freda, cobertura closa.
Sorrall serè colrat pel sol,
els gavians despleguen les ales,
    bequetejant entre les plomes esponjades;
els becadells vénen a banyar-se,
    doblen les juntures de les ales,
estenen ales molles a la pel·lícula del sol,
i a la vora de Quios,
    a l'esquerra de l'estret cap a Naxos,
un penyal en forma de nau cobert de vegetació,
    les algues s'hi aferren al caire,
hi ha una lluentor roja de vi als freus,
    un llambreig metàl·lic sota el sol enlluernador.

La nau atracà a Quios,
    els homes volien aigua dolça,
i vora el bassal de la roca un jove feixuc de vi novell,
    «¿A Naxos? Sí, et durem a Naxos,
apa, vine, noi». «¡No és pas en aquesta direcció!»
«Sí, aquesta és la direcció de Naxos.»
    I jo vaig dir: «És una nau de fiar.»
I un ex-presidiari d'Itàlia
    em va tirar d'un cop contra els estais de proa
(era buscat per homicidi a la Toscana)
    i tots vint contra mi,
enfellonits per uns insignificants diners esclaus.
    I van fer-se a la mar des de Quios
allunyant-la del seu rumb...
    I el noi retornà en si amb l'enrenou
i va esguardar per damunt l'amura,
    i cap a l'est, i cap a l'estret de Naxos.
Ardit diví aleshores, ardit diví:
    la nau totalment engrapada per un terbolí marí,
heura als remes, rei Penteu,
    raïms sense pinyols però amb escuma marina,
heura als embornals.
Sí, jo, Acetes, vaig ser allí,
    i el déu ara al meu costat,
amb l'aigua rabent sota la quilla,
fendint l'aigua la popa
    i els deixants que forma el buc,
i on hi havia la borda, ara hi havia parra,
i circells on hi havia hagut cordam,
    pàmpols als escàlems,
parres curulles als pals dels remes,
i, des d'enlloc, un alè,
    un alenar calent als meus turmells,
animals com ombres dins vidre,
    una cua peluda damunt el no-res.
El ronc del línx, i l'olor feréstega dels animals,
    on hi havia hagut olor de brea,

l'ensumar i les passes cauteloses dels animals,
 lluentor de pupil·les en l'aire negre.
 El cel encapotat, sec, sense tempesta,
 l'ensumar i les passes cauteloses dels animals,
 pelam fregant-me el genoll,
 brunzir de beines aèries,
 seques formes a l'*aether*.
 I la nau com una quilla a les drassanes,
 penjada com un bou de la braga a cal ferrer,
 les quadernes ben encallades per avançar,
 raïms damunt els baguls dels ormeigs,
 aire buit que adquireix pell.
 Aire esmorteït que es fa nerviüt,
 lleure felí de panteres,
 lleopards ensumant els serments pels embornals,
 panteres ajupides vora l'escotilla de proa,
 i al nostre voltant la mar d'un blau fosc,
 verd vermellós a les ombres,
 i Lieu: «D'ara endavant, els meus altars, Acetes,
 no tement esclavatge,
 no tement cap felí dels boscos,
 segurs amb els meus linxs,
 alimentant amb raïm els meus lleopards,
 olíban és el meu encens,
 les parres creixen en homenatge a mi.»
 El reflux ara amansit a les cadenes del timó,
 mussell negre de marsuí
 on Licabas havia estat,
 els remers amb escates de peix.
 I jo adoro.
 He vist el que he vist.
 Quan van dur el noi vaig dir:
 «Duu un déu a dins
 tot i que no sé quin déu.»
 I ells em van empènyer a potades als estais de proa.
 He vist el que he vist:
 El rostre de Medó com el d'un gall de mar,
 els braços convertits en aletes. I tu, Penteu,
 més t'hauria valgut escoltar Tirèsies, i Cadmos,
 o la sort t'abandonarà.
 Escates de peix als engonals,
 roncs de linx al bell mig de la mar...
 I, en un any venidor,
 pàllid entre les algues d'un roig vinós,
 si us ajupiu damunt la roca,
 la cara de corall sota el tint de les onades,
 pallidessa rosada sota l'agitació de l'aigua,
 Eleuteria, bella Dafne de les ribes marines,
 els braços del nedador convertits en branques,
 qui pot dir en quin any,
 fugint de quin estol de tritons,

els fronts seus, vistos, i entrevistos,
 ara immobilitat d'ivori.
 So-shu s'agitava en la mar, So-shu també,
 emprant la llarga lluna com a batedor...
 Lleugera agitació de l'aigua,
 músculs de Posidó,
 negre atzur i translúcid,
 cristallina onada damunt Tiro,
 cobertura closa, sense quietud,
 desordre resplendent d'onades i cordam,
 després l'aigua amansida,
 amansida en els sorrals despulls,
 aus marines que despleguen les ales,
 esquitxant als bassals de les roques i dels arenys
 a les curses de les ones fins a mitja duna;
 centelleig cristallí de l'ona quan la marea s'esquinça contra el sol,
 pallidesa d'Hespera,
 cresta grisosa de l'onada,
 onada, color de polpa de raïm,
 gris olivera de prop,
 lluny, gris de fum de la roca llisa,
 ales de rosa salmó del peix falcó
 projecten ombres grises damunt l'aigua,
 la torre com una gran oca d'un sol ull
 treu el cap per damunt l'oliverar,

i hem sentit els faunes que reprenien Proteu
 entre l'aroma del fenc sota les oliveres.
 I les granotes raucant més fort que els faunes
 en la penombra.
 I...

II

*Hang it all, Robert Browning, / there can be but the one «Sordello.» / But Sordello, and my Sordello? / Lo Sordels
 si fo di Mantovana. / So-shu churned in the sea. / Seal sports in the spray-whited circles of cliff-wash, / Sleek head,
 daughter of Lir, / eyes of Picasso / Under black fur-hood, lithe daughter of Ocean; / And the wave runs in the
 beach-groove: / «Eleanor, ἘΛΕΝΑΥΣ and ἘΛΕΠΤΟΛΙΣ!» / And poor old Homer blind, blind, as a bat, / Ear, ear for
 the sea-surge, murmur of old men's voices: / «Let her go back to the ships, / Back among Grecian faces, lest evil come on
 our own, / Evil and further evil, and a curse cursed on our children, / Moves, yes she moves like a goddess / And has the
 face of a god / and the voice of Schoeney's daughters, / And doom goes with her in walking, / Let her go back to the
 ships, / back among Grecian voices.» / And by the beach-run, Tyro, / Twisted arms of the sea-god, / Lithe sinews of
 water, gripping her, cross-hold, / And the blue-gray glass of the wave tents them, / Glare azure of water, cold-welter,
 close cover. / Quiet sun-tawny sand-stretch, / The gulls broad out their wings, / nipping between the splay feathers; /
 Snipe come for their bath, / bend out their wing-joints, / Spread wet wings to the sun-film, / And by Scios, / to left of
 the Naxos passage, / Naviform rock overgrown, / algæ cling to ist edge, / There is a wine-red glow in the shallows, / a
 tin flash in the sun-dazzle.*

The ship landed in Scios, / men wanting spring-water, / And by the rock-pool a young boy loggy with vine-must, / «To Naxos? Yes, we'll take you to Naxos, / Cum' along lad.» «Not that way!» / «Aye, that way is Naxos.» / And I said: «It's a straight ship.» / And an ex-convict out of Italy / knocked me into the fore-stays, / (He was wanted for manslaughter in Tuscany) / And the whole twenty against me, / Mad for a little slave money. / And they took her out of Scios / And off her course... / And the boy came to, again, with the racket, / And looked out over the bows, / and to eastward, and to the Naxos passage. / God-sleight then, god-sleight: / Ship stock fast in sea-swirl, / Ivy upon the oars, King Pentheus, / grapes with no seed but sea-foam, / Ivy in scupper-hole. / Aye, I, Acates, stood there, / and the god stood by me, / Water cutting under the keel, / Sea-break from stern forrards, / wake running off from the bow, / And where was gunwale, there now was vine-trunk, / And tenthril where cordage had been, / grape-leaves on the rowlocks, / Heavy vine on the oarshafts, / And, out of nothing, a breathing, / hot breath on my ankles, / Beasts like shadows in glass, / a furred tail upon nothingness. / Lynx-purr, and heathery smell of beasts, / where tar smell had been, / Sniff and pad-foot of beasts, / eye-glitter out of black air. / The sky overshot, dry, with no tempest, / Sniff and pad-foot of beasts, / fur brushing my knee-skin, / Rustle of airy sheaths, / dry forms in the æthex. / And the ship like a keel in ship-yard, / slung like an ox in smith's sling, / Ribs stuck fast in the ways, / grape-cluster over pin-rack, / void air taking pelt. / Lifeless air become sinewed, / feline leisure of panthers, / Leopards sniffing the grape shoots by scupper-hole, / Crouched panthers by fore-hatch, / And the sea blue-deep about us, green-ruddy in shadows, / And Lyæus: «From now, Acates, my altars, / Fearing no bondage, / fearing no cat of the wood, / Safe with my lynxes, / feeding grapes to my leopards, / Olibanum is my incense, / the vines grow in my homage.»

The back-swell now smooth in the rudder-chains, / Black snout of a porpoise / where Lycabs had been, / Fish-scales on the oarsmen. / And I worship. / I have seen what I have seen. / When they brought the boy I said: / «He has a god in him, / though I do not know which god.» / And they kicked me into the fore-stays. / I have seen what I have seen: / Medon's face like the face of a dory, / Arms shrunk into fins. And you, Pentheus, / Had as well listen to Tiresias, and to Cadmus, / or your luck will go out of you. / Fish-scales over groin muscles, / lynx-purr amid sea... / And of a later year, / pale in the wine-red algae, / If you will lean over the rock, / the coral face under wave-tinge, / Rose-paleness under water-shift, / Ileuthyeria, fair Dafne of sea-bords, / The swimmer's arms turned to branches, / Who will say in what year, / fleeing what band of tritons, / The smooth brows, seen, and half seen, / now ivory stillness.

And So-shu churned in the sea, So-shu also, / using the long moon for a churn-stick... / Lithe turning of water, / sinews of Poseidon, / Black azure and hyaline, / glass wave over Tyro, / Close cover, unstillness, / bright welter of wave-cords, / Then quiet water, / quiet in the buff sands, / Sea-fowl stretching wing-joints, / splashing in rock-bollows and sand-hollows / In the wave-runs by the half-dune, / Glass-glint of wave in the tide-rips against sunlight, / pallor of Hesperus, / Grey peak of the wave, / wave, colour of grape's pulp,

Olive grey in the near, / far, smoke grey of the rock-slide, / Salmon-pink wings of the fish-hawk / cast grey shadows in water, / The tower like a one-eyed great goose / cranes up out of the olive-grove,

And we have heard the fauns chiding Proteus / in the smell of hay under the olive-trees, / And the frogs singing against the fauns / in the half-light. / And...

III

Seia als graons de la Dogana
perquè les gòndoles eren massa cares, aquell any,
i no hi havia «aquelles noies», hi havia un rostre,
i el Buccentoro vint iardes enllà, cridant: «*Stretti*»,
i el bigam travesser il·luminat, aquell any, al Morosini,
i paons a la casa de Koré, o n'hi podia haver hagut.

Déus suren en l'aire atzur,
déus brillants i toscans, abans que comencés a caure la rosada.
Llum: i la primera llum, abans que mai caigués la rosada.
Servidors de Pan, i del roure, driades,
i del pomer, melfade,
per tot el bosc, i el fullam curull de veus,
murmuris, i els núvols que es vincen damunt el llac,
i en ells hi ha déus,
i a l'aigua, nedadors d'un blanc d'ametlla,
l'aigua argentada patina el mugró erecte,
com Poggio ha observat.
Vetes verdes al turquesa.
O: els graons grisos pugen fins sota els cedres.

Mio Cid a Burgos cavalcava,
fins a la portalada ferma entre les dues torres,
amb la punta de la llança colpejava, i un infant en va sortir,
una niña de nueve años,
a la petita balconada damunt la portada, entre les torres,

llegint el decret, *voce tinnula*:
 Que ningú no parli, alimenti, ni ajudi Ruy Díaz,
 sota pena d'arrencar-li el cor, i clavar-lo en una pica
 i treure-li tots dos ulls, i prendre-li tots els béns,
 «Vet aquí, Mio Cid, els segells,
 el gran segell i la seva lletra».
 I venia de Bivar, Mio Cid,
 i no hi havia deixat cap falcó a les perxes,
 ni vestit a les caixes,
 i el bagul l'havia deixat amb Raquel i Vidas,
 aquell bagul gran de sorra, amb els prestamistes,
 per obtenir la paga del seguici;
 i obrir-se pas cap a València.
 Inés de Castro assassinada, i una murada
 enrunada aquí, reconstruïda allà.
 Ermot odiós, el pigment es desprèn de la pedra,
 o el guix cau, Mantegna va pintar la paret.
 Parracs de seda, «*Nec Spe Nec Metu*».

EZRA POUND
Versió de Francesc Parcerisas

III

Isat on the Dogana's steps / For the gondolas cost too much, that year, / And there were not «those girls», there was one face, / And the Buccentoro twenty yards off, howling «Stretti», / And the lit cross-beams, that year, in the Morosini, / And peacocks in Koré's house, or there may have been. / Gods float in the azure air, / Bright gods and Tuscan, back before dew was shed. / Light: and the first light, before ever dew was fallen. / Panisks, and from the oak, dryas, / And from the apple, mælid, / Through all the wood, and the leaves are full of voices, / A-whisper, and the clouds bowe over the lake, / And there are gods upon them, / And in the water, the almond-white swimmers, / The silvery water glazes the upturned nipple, / As Poggio has remarked. / Green veins in the turquoise, / Or, the gray steps lead up under the cedars.

My Cid rode up to Burgos, / Up to the studded gate between two towers, / Beat with his lance butt, and the child came out, / Una niña de nueve años, / To the little gallery over the gate, between the towers, / Reading the writ, voce tinnula: / That no man speak to, feed, help Ruy Diaz, / On pain to have his heart out, set on a pike spike / And both his eyes torn out, and all his goods sequestered, / «And here, Myo Cid, are the seals, / The big seal and the writing.» / And he came down from Bivar, Myo Cid, / With no hawks left there on their perches, / And no clothes there in the presses, / And left his trunk with Raquel and Vidas, / That big box of sand, with the pawn-brokers, / To get pay for his menie; / Breaking his way to Valencia. / Ignez da Castro murdered, and a wall / Here stripped, here made to stand. / Drear waste, the pigment flakes from the stone, / Or plaster flakes, Mantegna painted the wall. / Silk tatters, «Nec Spe Nec Metu.»